

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม สามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้รับผิดชอบ และผู้ปกครองนักเรียนเรียนร่วม โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านนักเรียน และมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านเครื่องมือสื่อสิ่งอำนวยความสะดวก

- 1.1.1 ผู้บริหาร มีสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.81$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านเครื่องมือสื่อสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.23$)

- 1.1.2 ครูผู้รับผิดชอบ มีสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.52$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านเครื่องมือสื่อสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 2.35$)

1.1.3 ผู้ปกครองนักเรียนเรียนร่วม สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม โดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.68$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มี 3 ด้านที่อยู่ในระดับ ปานกลาง เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.95$) ($\bar{X} = 3.79$) และ ($\bar{X} = 3.60$) และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านเครื่องมือสื่อสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 2.35$)

1.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม จำแนกตามสถานภาพ และขนาดโรงเรียน โดยรวม และรายด้าน พบว่า

1.2.1 ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบ และผู้ปกครองนักเรียนเรียนร่วม มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ตามโครงสร้างซีท (SEAT) โดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า มี 2 ด้านที่แตกต่างกัน คือ 1) ด้านนักเรียน พบว่า คู่ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ ผู้บริหารกับผู้ปกครอง และ ครูกับผู้ปกครอง และ 2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน คู่ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ ผู้บริหารกับครู ผู้บริหารกับผู้ปกครอง และครูกับผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2.2 โรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ที่มีโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก มีคู่ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ โรงเรียนขนาดกลาง กับ โรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่ กับ โรงเรียนขนาดเล็ก มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 ผลการวิเคราะห์ปัญหา และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา จากการตอบคำถามปลายเปิดของแบบสอบถามการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบ และผู้ปกครองนักเรียน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

1.3.1 ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก มีสภาพปัญหาที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ครูขาดแรงจูงใจที่จะสอนนักเรียนเรียนร่วมเพราะไม่ได้รับสวัสดิการใด ๆ ที่พิเศษกว่าครูคนที่ไม่ได้สอน แนวทางแก้ปัญหา ได้แก่ ผู้บริหาร หรือหน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสวัสดิการเป็นเงินพิเศษ หรือมอบรางวัล เกียรติบัตร การยกย่องชมเชยเพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร

1.3.2 ด้านนักเรียน มีสภาพปัญหาที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ นักเรียนเรียนร่วมมีวุฒิภาวะต่ำ มีความสนใจในการเรียนน้อย ภาวะการเรียนรู้ของเด็กแตกต่างกัน มอบหมายงานให้ทำงานไม่เสร็จทันเวลา และไม่ยอมมาโรงเรียน แนวทางแก้ปัญหา ได้แก่ ครูผู้สอนต้องเอาใจใส่ดูแลอย่างทั่วถึงเข้าใจในตัวนักเรียนและควรแสดงให้เห็นความสำคัญต่อการเรียนการสอนและการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันกระตุ้นให้เด็กมีความกระตือรือร้น รู้จักหน้าที่ของตนเอง

1.3.3 ด้านสิ่งแวดล้อม มีสภาพปัญหาที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ห้องเรียนไม่มีสื่อที่หลากหลายและทันสมัย แนวทางแก้ปัญหา ได้แก่ ควรจัดให้มีห้องเรียนเฉพาะ และมีสื่อที่ทันสมัยน่าสนใจ

1.3.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีสภาพปัญหาที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ภาระงานในหน้าที่ครูมากเกินไปทำให้จัดการเรียนการสอนนักเรียนเรียนร่วมได้ไม่เต็มที่ แนวทางแก้ปัญหา ได้แก่ ควรจัดเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนการเรียนการสอนปฏิบัติหน้าที่แทนครู เพื่อให้ครูได้สอนอย่างเต็มที่

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบ และผู้ปกครองนักเรียนเรียนร่วมของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย เสนอแนะต่อการดำเนินงาน โดยเรียงอันดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ 1) ควรกำหนดการเรียนร่วมให้อยู่ในนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียนเพื่อให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ 2) ควรมีการยกย่อง ชมเชย และสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูที่จัดการเรียนร่วม โดยในวันเกียรติยศ ทางโรงเรียนมีการมอบรางวัล “คนดีศรีโรงเรียน” แก่ครูผู้ปฏิบัติงานดีเด่น 3) ควรพัฒนาส่งเสริมให้ครูกิดค้น สร้างสรรค์นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนร่วม โดยการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำ รวมทั้งการดัดแปลงสื่อที่ใช้สอนนักเรียนปกติ การศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีผลการดำเนินงานเป็นเลิศ มาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

อภิปรายผล

1. การดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบ และผู้ปกครองนักเรียนเรียนร่วม โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีสภาพการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ ด้านเครื่องมือ สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับ ดนัย อินถิติ (2551 : 123-124) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ เขต 2 ตาม

โครงสร้างซีท (SEAT) พบว่า ระดับการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยรวม และรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านนักเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 ในมาตรา 10 ที่กำหนดให้โรงเรียนได้จัดการศึกษาสำหรับทุกคนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง อีกทั้งเป็นการจัดการศึกษาที่ทำให้เด็กพิการได้เรียนรู้ในสถานศึกษาที่ใกล้บ้านได้มีความอบอุ่นภายในครอบครัว ชุมชน สังคมของตนเอง (กองการศึกษาเพื่อคนพิการ. 2542 : 3-5) รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนพิการ โดยยึดหลักสิทธิมนุษยชน คือ 1) การจัดการศึกษาแบบให้เปล่า 2) การจัดการศึกษาที่ทุกคนเข้าถึงได้ 3) การศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ 4) การศึกษาที่สามารถปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปในชั้นเรียน โดยอาศัยแนวคิดที่ว่า การที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษจำเป็นต้องได้รับโอกาสเข้าเรียนร่วมกับเด็กทั่วไป โดยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากบุคลากรในโรงเรียนทุกฝ่าย ให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความจำเป็นทางร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ สติปัญญาและการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 42-44) และในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เขต 2 และเขต 3 ได้ดำเนินงานในรูปแบบที่ชัดเจนขึ้น หลังจากที่รัฐบาลมีนโยบายให้ปี 2542 เป็นปีการศึกษา เพื่อคนพิการ “คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน” จึงมีการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียนเรียนร่วมทุกโรงเรียน โดยจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไป เป็นการเสนอให้นักการศึกษาพิจารณาถึงคุณค่าของการพัฒนาชีวิตคน ให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว และสังคมได้ แต่อาจเนื่องจากการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม เพิ่งเริ่มดำเนินงานอย่างจริงจังมาไม่นาน อีกทั้งการได้รับการสนับสนุนส่งเสริมทางด้านเครื่องมือ สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกจากทางภาครัฐค่อนข้างมีน้อย

งบประมาณที่ได้รับในการพัฒนาสื่อไม่เพียงพอ และได้รับงบประมาณไม่ต่อเนื่อง การสนับสนุนของหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดปัจจัยเอื้อในการจัดการเรียนร่วมค่อนข้างน้อย ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาบุคลากร ขาดการนิเทศ ติดตาม และการให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือในการพัฒนางาน รวมทั้งขาดการยกย่อง ชมเชย และสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูที่จัดการเรียนร่วม ซึ่งสอดคล้อง นงลักษณ์ มีศิลป์ (2548 : 87-90) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงาน ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ ส่งเสริมและสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ และสอดคล้องกับเบญญา ชลธาร์นนท์ (2550 : 82-83) ได้ศึกษาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนในการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม พบว่า การเตรียมครู และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการศึกษาพิเศษยังดำเนินการได้ไม่เพียงพอกับความต้องการในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครูจำนวนมากต้องการการนิเทศ ติดตาม และการให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือในการพัฒนางาน และสิ่งสำคัญที่สุดคือต้องการการยกย่อง ชมเชย เพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูที่จัดการเรียนร่วม จึงทำให้การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT) ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบ และผู้ปกครองนักเรียนเรียนร่วมในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเกิด วิเศษรินทอง (2552 : 144-146) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่าผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ และระดับช่วงชั้น ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่าผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับจิรนนท์ อัครบาล (2553 : 77-88) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการและปัญหาการดำเนินงานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สระแก้ว เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า คู่ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบ และผู้ปกครองนักเรียนเรียนร่วมของโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อมีสภาพการดำเนินงานด้านเครื่องมือ สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีความพร้อมในด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์งบประมาณ รวมทั้งยังมีสมาคมผู้ปกครอง และภาคเอกชนให้การสนับสนุน ทำให้การดำเนินงานตามกรอบการบริหาร โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) และใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งเน้นหลักการกระจายอำนาจ และหลักการมีส่วนร่วม ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้สามารถดำเนินงานตามนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการปฏิบัติงานของโครงการเรียนร่วมและระบบการให้บริการมีทิศทางที่ชัดเจน รวมทั้งการกำหนดแนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม และจัดตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมในห้องเรียนของโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานได้ครบถ้วนตามแนวทางการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT) ทำให้นำไปสู่ปัจจัยเกื้อหนุนการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมที่เหมาะสม คือได้รับการสนับสนุน 1) สื่อ ด้วยการจัดหาสื่อทางการศึกษา ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา หรือเครื่องมือ ที่ช่วยให้คนพิการเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมเกิดความเข้าใจดีขึ้น และรวดเร็ว สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องหรือพิการแต่ละประเภทและแต่ละระดับ 2) สิ่งอำนวยความสะดวก ด้วยการจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ โครงสร้างสถาปัตยกรรม สิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยให้คนพิการแต่ละประเภท ได้รับการศึกษาโดยสะดวก และสอดคล้องตามความต้องการจำเป็น 3) บริการ ด้วยการจัดหาบริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของคนพิการแต่ละประเภท เช่น บริการฝึกอบรมบริการเตรียมความพร้อมทางการเรียนรู้ บริการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ และ 4) ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่นอกเหนือจากสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนพิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 54-55)

3. ข้อเสนอแนะการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม จากการศึกษาเชิงลึกเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านเครื่องมือ สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกกับโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น พบว่า 1) ควรกำหนดการเรียนร่วมให้อยู่ในนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียนเพื่อให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ 2) ควรมีการยกย่อง ชมเชย และสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูที่จัดการเรียนร่วม โดยในวันเกียรติยศ ทางโรงเรียนมีการมอบรางวัล “คนดีศรีโรงเรียน” แก่ครูผู้ปฏิบัติงานดีเด่น 3) ควรพัฒนาส่งเสริมให้ครูคิดค้น สร้างสรรค์นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี

มาใช้ในการเรียนร่วม โดยการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำ รวมทั้งการคัดแปลงสื่อที่ใช้สอนนักเรียนปกติ การศึกษาฐานโรงเรียนที่มีผลการดำเนินงานเป็นเลิศ มาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ด้านนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมหรือฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนเพื่อเรียนร่วม การใช้ภาษาในการสื่อสาร และการรับบริการฝึกทักษะที่จำเป็นจากศูนย์การศึกษาพิเศษ มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรมีการดำเนินการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง เมื่อพบความพิการตั้งแต่แรกเกิด โดยผู้ปกครองต้องดูแล สร้างความเข้าใจแก่แก้ไขข้อบกพร่อง รวมทั้งโรงเรียนต้องการมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป โดยการให้ข้อมูลและความรู้เพื่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกัน และกัน โดยเน้นการอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

1.2 ด้านสภาพแวดล้อม ควรมีการจัดสภาพสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ควรปรับให้เข้ากับหลักวิชาการ และพิจารณาถึงความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท ส่วนบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน ควรมีการจัดสิ่งแวดลอม และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรมีความรู้ ทักษะในการจัดกิจกรรม รวมทั้งควรมีการใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ ซึ่งในการจัดกิจกรรมควรจัดทั้งในหรือนอกโรงเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม

1.4 ด้านเครื่องมือสื่อสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับนักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่อง เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงาน และเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเครื่องมือดังกล่าว คือ นโยบาย ข้อมูลสารสนเทศ ทีมงาน ระบบบริหารจัดการ งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงเทคโนโลยีที่ช่วยนักเรียนที่มีความบกพร่องในการสื่อสาร การเข้าถึงอาคารสถานที่ สื่อ บริการ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยสถานศึกษาที่มีผลการดำเนินงานดีเด่นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาอื่นต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมกับสถานศึกษาสังกัดต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อสนเทศในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY